



חריגות עד 20-10 אחוז - זה מוכר, אבל מדירת שלושה חדרים לייצר 5 חדרים + יחידת דיור או שתיים?! הרי שילשת את הבנין (בשטח ובדיירים)!! היש למישהו הווה אמינא שיסודות הבנין נועדו לכאלו חריגות?!



## מתוך הגליון



### דבר המערכת

## מה גדול וחשוב? לא בהכרח מה שאתה רואה

כשראה אהרן חנוכת הנשיאים, אומר רש"י הראשון בפרשתנו, חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה, לא הוא ולא שבטו. אמר לו הקדוש ברוך הוא, חייד, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות.

מובן שאיננו רשאים ויכולים למדוד את שני הדברים העצומים להם זכו הנשיאים והכהן הגדול. אבל אנו בוודאי כן יכולים לקחת מכאן את הרעיון הזה, שלא תמיד מה שרואים לנגד העיניים, ולא תמיד למה שהלב נוטה - הוא באמת הגדול והחשוב. ועל כן, כמה יש להיזהר מלהחליט על פי נטיית הלב ולהצמיד לזה צידוקים, שאי אתה יודע מתן שכרן של מצוות.

דווקא אהרן הכהן שהדליק את נרות המנורה מדי יום בלא לשנות מאומה, שלו גדול משל הנשיאים שנחנכו ברוב רושם בהקרבת סדר הקרבנות שעלו לריח ניחוח.

המשך בעמוד הבא

### תורת חסד

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א  
ראש ישיבת "באר התורה" ונשיא הגמ"ח

המשך משבוע שעבר

לכבוד ראש הישיבה שליט"א

נכון שיש בהחלט מעלות למגורים בפריפריה, אבל לכאורה החיים הרוחניים אינם נמדדים רק בחיידר טוב או בסמינר ראוי, כי הנה יש דבר אחד שחסר בפריפריה: בערים המרכזיות נמצאים ליד גדולי תורה, ליד אברכים בעלי שיעור קומה, ניתן בנקל לשמוע שיעורים ברמה גבוהה בקדשים ובטהרות - וכל זה קיים בעיקר בסמוך למרכזי התורה, ובשיעור הרבה יותר קטן בפריפריה.

צאו וראו היכן גרים צאצאיהם של גדולי ישראל, הרב מבריסק, הרב מטשעבין, ועוד. נראה כי כולם גרים באזורים התורניים, לא בירוחם ולא בכרמיאל.

ולכאורה דברי נתמכים בדברי התנא "איני דר אלא במקום תורה".

### תשובה חלק ב'

עסקנו בפרק הקודם במענה לטענה על כך שכביכול ניתן יותר לצמוח ברוחניות כשגרים בערי התורה המרכזיות. הבאנו תחילה את הכרעת גדולי ישראל שמפיהם אנו חיים שלא חששו לכך. ובאמת, אין מדובר רק בקול קורא ובמכתבים, אלא גם בפועל, גדולי ישראל דאגו בעקיפין ובמישרין לייסד קהילות תורניות בערים מרוחקות ולהקים שם מרכזי תורה. צא ולמד, מי עמד מאחורי אופקים, ירוחם וכרמיאל אם לא מרן הגרא"מ שך זצ"ל ששלח לאופקים ולירוחם שהיו שממה רוחנית את ראשוני האברכים ומאוחר יותר עודד מאד את הגרא"צ מרגלית להקים מוסדות בכרמיאל בזעקו 'הנגב פורח והגליל שומם', מי עמד מאחורי הקהילה באשדוד אם לא מרן הרב מפוניבז' זצ"ל, מי המריץ את הגר"י מאיר זצ"ל להקים ישיבה בשממות הנגב שסביבה הוקמה הקהילה בנתיבות אם לא מרן הגר"ש רוזובסקי זצ"ל, מי דאג בכל כוחו להפריח את חצור וערד המרוחקות אם לא מרן בעל ה'לב שמחה' זצ"ל, ועוד.

המשך בעמוד הבא

תגובות והערות על המדורים השונים יתקבלו בברכה בדוא"ל: [Alon@hagmach.org.il](mailto:Alon@hagmach.org.il) או [6428158@gmail.com](mailto:6428158@gmail.com)

מכתבים מובחרים יפורסמו בל"ג (ניתן בעילום שם)

פניות לגמ"ח המרכזי בדוא"ל: [office@hagmach.org.il](mailto:office@hagmach.org.il) או בפקס: 02-6428158

יו"ל ע"י הגמ"ח המרכזי | עורך: הרב יעקב גולדשמידט | כותבים ומשתתפים: הרה"ג ר' יצחק אייזיק וינברג, הרב צבי רבינסקי, הרב ישראל גוטמן, הרב פנחס אריה רוזנטל, הרב יעקב סירוטה, הרה"ג ר' אשר וסרמן, הרב יהונתן שורק

עיצוב גרפי: סטודיו ספציפ 0548-540-650 | [winterntz@gmail.com](mailto:winterntz@gmail.com) | לפניות לועדה הרוחנית: הרה"ג ר' חיים כהנא [5610681@gmail.com](mailto:5610681@gmail.com)

חיינו הם רצף ארוך של צמתים בהן אנו נדרשים לקבל החלטות ולבחור מה לעשות. וכאן מלמדנו הבורא, שלא תמיד מערך השיקולים שלנו משקף נכונה את ההיררכיה של הדברים על פי האמת. לא כל מה שנראה לנו גדול הוא אכן כזה.



קל ומקובל מאד להתאונן ולקונן על כך שאנו מצויים בדור שפל, במציאות נוראה, בימים מורכבים ומסוכנים ברוחניות ובגשמיות שלא היו כמותם. ובאמת הגמרא אומרת (שבת קיב ב): "אם ראשונים בני מלאכים אנו בני אנשים, ואם ראשונים בני אנשים אנו כחמורים, ולא כחמורו של ר' חנינא בן דוסא ושל רבי פנחס בן יאיר אלא כשאר חמורים". "נו, ירידת הדורות", נפטיר כשנקל על עצמנו במשהו שפעם לא העזו להקל בו...

אבל ייתכן שזו נטיית הלב הגשמי שמשכנע אותנו להאמין שאנו רחוקים ואבודים כל כך עד שאין חשיבות למעשינו חלילה. ואילו האמת היא הפוכה, שאנו נמצאים בדור נשגב כזה, ששלנו גדולה משלהם, שאנו מצויים בדורו של משיח, בדור שדווקא ממעמדו הנמוך, ממעמד ה'חמורים' - תפציע הגאולה.

כך מפרשים בספרים את שנאמר בפרשתנו שהאיש משה עניו מאוד. הוא היה עניו על אף שידע את גדולתו, ולא נעלמה ממנו העובדה כי הוא מדבר פה על פה עם השכינה הקדושה ובכל ביתו נאמן הוא. אבל הוא היה עניו (שפל וסבלן, רש"י) מפני שידע שעבודת ה' של שאר העם, דווקא מתוך הריחוק (ביחס אליו) - יקרה היא עד אין שיעור לפני הבורא ברוך הוא, עוד יותר מעבודתו הטמירה ברום פסגת מדרגתו.



מהו חסד אמיתי? איזהו צדקה ראויה? כלל ישראל מוקף בתביעות לצדקה. כל

המשך בעמוד הבא

מו"ר הגרא"מ  
שך זצ"ל  
היה אומר  
שרואים בחוש  
שהמייסדים  
של כל מקום  
יש להם  
הצלחה גדולה  
בחייהם

ובדורות האחרונים ראינו כיצד גדולי ישראל עודדו אברכים חשובים לקבוע את מושבם בערים שוממות מתורה, ובהנהגה זו כבר הלך מרן בעל החזון איש זצ"ל שעודד אברכים צעירים מיד אחרי חתונתם להתגורר במקומות שוממים לגמרי מתורה ואף לכהן בהם ברבנות ולהקים בהם מוסדות לתורה, כגון הגרא"א משקובסקי, הגר"י אדלשטיין והגר"י יעקובוביץ זצ"ל, וכך נהג גם מרן הסטייפלר זצ"ל ובשנים האחרונות מרן הגרא"י שטיינמן זצ"ל שעודד בכל לב אברכים מצוינים להתגורר בעפולה, בכרמיאל ובעוד קהילות בדרום ובצפון. גם בית שמש ראשית דרכה החרדית היתה כשראשי ישיבת פורת יוסף שלחו אליה תלמידים עוד כשהיתה עיר חילונית. ויש אף רבים מגדולי ישראל בעצמם שקבעו את מושבם במקומות הרחוקים מתורה וזאת על מנת להפריח בהם את השממה דוגמת הרבי מקלויזנבורג זצ"ל בנתניה, הרבי מסערט ויז'ניץ בעל ה'אמרי ברוך' בחיפה, ועוד.

ולכן אמנם שצריך להתבונן בשאלתך, אבל ראשית יש להוכיח ממעשיהם והוראותיהם של גדולי ישראל שאין להסיק ממנה הלכה למעשה, כי גם אם יש שנראה להם אחרת, אבל אם כך מורים גדולי ישראל - ולא רק בקול קורא ובמכתבים אלא גם בפועל - בוודאי שמי שיילך בדרכם לא יינזק.

ואדרבא, דווקא זכות מיוחדת יש לראשוני המתיישבים במקומות אלו. מו"ר הגרא"מ שך זצ"ל היה אומר שרואים בחוש שהמייסדים של כל מקום יש להם הצלחה גדולה בחייהם, ולזה הם זוכים משום שיש להם את כל הזכויות שיש למקום שייסדו וברבות השנים פרח וצמחו בו תלמידי חכמים מובהקים (כמו שניתן לראות במקומות שמנינו) - והכל התחיל עם המסירות שלהם בתחילת הדרך ובזכותם.

**בפרק הבא בע"ה נתייחס לגופו של ענין, היכן ניתן יותר להתגדל בתורה.**

לשאלות לנשיא הגמ"ח לחצו כאן



## אהבת חסד



תמצית ענייני גמ"ח ע"פ ספרי הח"ח

הרה"ג ר' אשר וסרמן שליט"א, מח"ס 'קיצור אהבת חסד'. טל' 03-579-3051  
נמסר על דעת שלא להעתיקו ללא רשותו

### סדר הקדימה בהלוואות

אם באו לפניו הרבה אנשים ללוות, בין עשירים ובין עניים, ואינו יכול להלוות לכולם, וכולם נצרכים להלוואה לאותה מטרה [למזון או ביגוד], סדר הקדימה הוא כדלהלן:

- (א) כהן - קודם ללוי. לוי - קודם לישראל.
- (ב) תלמיד חכם - קודם אפילו לכהן (עם הארץ).
- (ג) אשת תלמיד חכם - קדימתה כדין חכם.
- (ד) כל הגדול בחכמה מחבירו - קודם לחבירו.

(עפ"י אהבת חסד חלק א פרק ו)



## איש את רעהו

מכתבים למערכת



### תגובות למדור 'תורת חסד' בגליון 83:

כאחד שגר כמה שנים בבני ברק וכעת כמעט שנתיים בקהילה התורנית בעפולה, אני חושב שהשואל צודק אך ורק מהפן של האווירה הכללית, נכון לא גרים כאן הרבה מגדו"י המפורסמים או אברכים מבוגרים, אבל חשוב להדגיש, שבאווירה הפרטית יש כאן מעלה גדולה בהרבה ממקומות המרכז. כמעט כל אברך כאן בקשר הדוק עם רבני המקום, שאמנים הם מעטים במספר אך גדולי קומה ממש, יש כאן שתי ראשי כוללים ת"ח מפורסמים ממש, שמגיעים כל יום ויום לכולל בעפולה, ודווקא בגלל המרחק הם משקיעים ממש באברכים, לא רק מוסרים חבורה פעם בשבוע, אלא מתפתח קשר מיוחד בין כל אברך לראש כולל, לא רק בסוגיות הכולל אלא אף בכל שאלה הלכתית והשקפתית.

אם מישהו רוצה להבין הוא צריך לבוא ולראות, כך מבינים הרבה יותר מאשר הרבה מלל שלא כל כך משפיע על דמיונות שהפריפריה היא איזה מקום ישנוני עם כמה אברכים מסכנים...

עוד נקודה - השואל כתב שצאצאי גדו"י גרים במרכזי התורה דווקא - טעות מוחלטת, ישנם כאן המון המון נכדים של גדו"י ות"ח מפורסמים, וזה בפריפריה חדשה, שלא לדבר על פריפריות וותיקות יותר.

אברהם קוברניק



ברצוני להגיב על השאלה שהתפרסמה בעלון האחרון, לגבי מה שאין כביכול דמויות ללמוד מהם בפריפריה.

ובכן, גם לשיטת הכותב, אנשים כאלו מצויים לרוב רק במקומות ספציפיים גם במרכזי התורה הראשיים (ירושלים ובי"ב), ואין זה

משקף כלל אפי' את הערים החרדיות הצעירות.

דבר נוסף, כששאלתי פעם את רבי על העניין הזה ענה לי כך: הדמות העיקרית שהילדים יראו וילמדו ממנה זה 'אתה בעצמך', יותר מאשר דמות שלפעמים רואים אותה. כמה זה מחייב! ובפרט שבפריפריה הסיכוי 'שלך עצמך' להתפתח הוא הרבה יותר גדול מאשר במקומות אחרים...

א. ב.



למכתבים ותגובות לחצו כאן



או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il

## דבר המערכת המשך מעמוד 2

אחד מכיר את זה, כל העת מתקיימים מגביות, מאצ'ינגים, קמפיני צדקה, מבצעי התרמה וכל שם וחניכיה. כולם כמובן הן מטרות טובות וחשובות מאוד! אבל מה החשוב מכולם? השאלה הזו נתונה לפתחנו ללא הפסק.

ייתכן לומר - בלא לגרוע ממעלתן של אחרים - שהצטרפות לגמ"ח המרכזי, אף שהיא עשויה להיראות טריוויאלית, פשוטה, חסרת זוהר מיוחד, ואף אחד לא יתן לכם על זה הקדשה בחריטת זהב, אבל היא צדקה מעולה באיכות ובכמות. גם חסד עם רבים כל כך, וגם חסד עם עצמנו וצאצאינו. בראי האמת, זו בוודאי אחת הצדקות החשובות לנו הן בזה והן בבא.



”

החילוק בין שכר ועונש שבין מצוה למצוה, אינו בריבוי ומיעוט לבד, כ"א יש עוד חילוק ביניהן באיכות, דכל מצוה תתן השלמה אחרת לנפש.

צרכי הנפש הם כצרכי הגוף, דהיין והזהב חשובים יותר, והלחם והברזל נצרכים יותר. כ"כ יש מצות ששכרן רם ונישא. ויש שאינן מנושאים ורמים כל כך, אבל נצרכים יותר למעלות תחתוניות של הנפש.

ולכן העלים הקב"ה מלהודיע שכרן, כדי שירדוף אחר כולן, שכולן צריכים לו

(תפארת ישראל אבות ב א)

”



## עולם חסד יבנה

**בעקבות המחדלים שהובילו לאסון הנורא: כיצד נחולל שינוי בנושא הבטיחות ב'פתרונות הדיור' המוכרים לכולנו? | ונשמרתם מאד לנפשותיכם!**

הקורא יצחק פלדמן: "על הסכנות של יחידות הדיור יש להתריע על כל במה! זהו פיקוח נפש אמיתי ומוחשי, ואנו מצווים 'לא תעמוד על דם רעך'".

תשובתי היא כדלהלן: אלו גם אלו צודקים, רק שכל אחד מהם מסתכל במבט שלו. השואל הראשון מסתכל באופן חיובי, הוא טרם נפגש בסכנה מול עיניו וע"כ הדבר זר לו. הוא אכן צודק; רוב ככל ציבור היראים לא מכיר 'חכמות' או בלשון הרחוב 'קומבינות' זולות. על אחת כמה שהיא צודק שמה שנדרש מהכלל ומהפרט הוא להתחזק ברוחניות וכדברי הרמב"ם בהלכות תעניות "אבל אם לא יזקק ולא יריעו אלא יאמרו דבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו נקרה נקרת - הרי זו דרך אכזריות וגורמת להם להדבק במעשיהם הרעים".

אך נראה שאין זה סותר, שצריך במקביל להבחין גם בפרצות של 'ונשמרתם' כשזה 'בפשעה', ולהיזהר שלא להיות בבחינת דברי רש"י במסכת כתובות (לא): "אם באים פורענויות על האדם, גזירת המלך הוא, חוץ מצינים ופחים - שפעמים שבאים בפשיעה".

הבעיה מתעצמת כשתופעות מסוכנות עלולות להיות נחלת הכלל לאחר שבודדים מכניסים לאזור מושגים פסולים ומדרדרים את נושא הבטיחות בירידה תלולה ללא מעצורים.

אמר לי יהודי חשוב: "חריגות עד 20-10 אחוז - זה מוכר (אין באמור לתת גושפנקא לעבור על החוק או על הלכות שכנים. צ.ר.), אבל מדירת שלושה חדרים לייצר 5 חדרים + יחידת דיור או שתים!?! הרי שילשת את הבנין (בשטח ובדיירים)!!! היש למישהו הווה אמינא שיסודות הבנין נועדו לכאלו חריגות!?!"

וכאן מתחילה הבעיה: להעיר - אסור! "אתה לא מפרגן...". תהיה התשובה. ואחרי שהראשון מתחיל, אחריו מגיעים מאות, כשהם כבר בטוחים שהם הולכים בתלם, ומה שהיה הוא שיהיה...

גם באסון האחרון שהיה בחג השבועות, יש הטוענים שבנו את הטריבונוט' עם אנשי מקצוע ובהרבה מקומות בארץ לצערנו זה בנוי כך, וגם באותו בית מדרש בצד השני היתה טריבונוה כזו שלא נפלה. במילים אחרות, במקרה של 'נס' היו ממשיכים ככה עד האסון.

**בפרק הבא בעז"ה נביא דוגמאות של סכנות נוספות המצויות ביחידות הדיור**

### הרב צבי רבינסקי - יו"ר וועדת הדיור ומנהל רשת הת"תים "תורת הבית"

אני מקבל תגובות רבות על הפרקים האחרונים שעסקו בנושא הבטיחות ביחידות הדיור, לכאן ולכאן, כאשר יש מהן שנראות כסותרות האחת את חברתה, עד שניתן לומר גם בזה, שכשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות. מ'חד גיסא' יש המצרים על כך שכביכול אנו מעבירים כאן ביקורת על הציבור החרדי ובמקביל מתעלמים מכך שרוב הציבור ככולו מקפיד בעניינים חשובים אלו על 'קלה כבחמורה', ולגבי ה'אסונות' שהיו לאחרונה, אין לזה קשר עם נושא הבטיחות, ועלינו מוטל רק לבדוק ולפשפש במעשינו "מה השם אלוֹקִיךְ שואל מעימך!" וכפי שהורו רבותינו גדולי



**הרי שילשתם את הבנין (בשטח ובדיירים)!**

ישראל להתחזק בנושאים רוחניים. נביא כדוגמא תגובה חריפה מעט שקיבלנו מהקורא א. דוידוביץ: "שני בני אדם העושים מה שבכוחם לעשות בענין ונשמרתם, האחד יש לו אמצעים ויכול לעשות שמירה גדולה, השני אמצעיו דלים ועושה כפי יכלתו, שניהם נשמרים באותה מדה מהנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל. כל השאר נכלל במאמר נעים זמירות ישראל אם השם לא ישמור עיר שווא שקד שומר. דיבורים ברוח אחרת סותרים את עיקרי אמונתנו הקדושה!" הוא מסיים.

מאיך גיסא, יש שבקשו בצורה ברורה: "תמשיכו! אל תרפו!" - כך כותב א. ויספיש מבית שמש: "טוב שהעליתם את הנושא לסדר היום! יחידות הדיור, רובן נבנות שלא ע"פ כל התקנים כפי שקובע החוק, אלא ש'מקובל' ב'מחוזותינו' שעד שלא רואים ל"ע את האסון בעיניים, אפשר לסמוך על הנס! אך אנא ממכם, אל תרפו מנושא ה'זלזול' ב'ונשמרתם', שמתחיל בלהפיל על ההורים 'חובות' הגדולים עליהם פי מאה מהכנסותיהם (מה שכבר התחלתם לטפל...), וממשיך ביחידות הדיור והגדלת הבתים בצורה מסוכנת, כשכל הנ"ל מסכן את הבריות, כל מקרה לגופו הוא". כעין זה כותב לנו

**לתגובות לחצו כאן**



או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il